

Komentář

Hodnota produkce zemědělského odvětví (PZO) v roce 2010 vyjádřená v základních běžných cenách byla 102 605,8 Kč. V roce 2011 se PZO zvýšila o 15,8 % na 118 865,9 mil. Kč. Na tomto vývoji se podílel růst rostlinné produkce o 23,3 % a živočišné produkce o 6,2 %. Značný nárůst rostlinné produkce byl výsledkem vysokých sklizní obilovin a cukrovky i nárůstu cen cukrovky a řepky.

Porovnáme-li zemědělskou produkci v základních stálých cenách roku 2000, pak se PZO zvýšila v roce 2011 proti roku 2010 o 8,6 %, z toho rostlinná produkce je vyšší o 16,7 %, živočišná produkce naopak poklesla o 0,7 %.

Rostlinná produkce se v roce 2010 podílela na PZO 55,5 %, v roce 2011 to bylo 59,1 % v základních běžných cenách. Nejvýznamnější zastoupení na rostlinné produkci měly v obou letech obiloviny (43,2 % v roce 2010 a 46,6 % v roce 2011) a technické plodiny (23,8% v roce 2010 a 25,0 % v roce 2011). Produkce lnu je v současnosti již téměř zanedbatelná, zvyšuje se produkce konopí.

Živočišná produkce byla zastoupena v roce 2010 na PZO v základních běžných cenách 39,9 %, v roce 2011 to bylo 36,5 %. Nejvýznamnější podíl na živočišné produkci představovaly v obou letech výroba mléka (45,1 % v roce 2010 a 48,7 % v roce 2011) a chov jatečných prasat (22,1 % v roce 2010 a 20,4 % v roce 2011). Zemědělská práce prováděná dodavatelsky, tj. produkce zemědělských služeb, tvořila 2,6 % v roce 2010 a 2,3 % v roce 2011. Nezemědělské vedlejší činnosti účetně neodělitelné se na produkci podílely 2,0 % v roce 2010 a 2,1 % v roce 2011.

Mezispotřeba (MS) se v roce 2010 podílela na PZO v tržních cenách 76,2 %, v roce 2011 to bylo 70,7 %. Nejvýznamnější položkou byla spotřeba krmiv, a to 36,4 % v roce 2010 a 32,9 % v roce 2011. Mezispotřeba se meziročně zvýšila o 7,5 %.

Hrubá přidaná hodnota v základních cenách (HPH) v roce 2010 činila 24 435,8 mil. Kč. V roce 2011 se zvýšila o 42,6 % na 34 840,9 mil. Kč. Po odečtení spotřeby fixního kapitálu (SFK) dostaneme čistou přidanou hodnotu v základních cenách (ČPH), jež byla v roce 2010 ve výši 10 181,2 mil. Kč, a meziročně se zvýšila o 96,6 % na 20 016,0 mil. Kč v roce 2011.

Důchod z faktorů v roce 2010 činil 35 661,6 mil. Kč a meziročně se zvýšil o 29,9 %, tudíž v roce 2011 byl 46 326,3 mil. Kč. V roce 2010 náhrady zaměstnancům činily 23 984,0 mil. Kč, v roce 2011 došlo i přes snížení placené pracovní síly k růstu náhrad zaměstnancům o 1,4 % na 24 317,4 mil. Kč.

V roce 2011 došlo oproti minulému roku ke prudkému zvýšení tvorby hrubého fixního kapitálu (43,3 %) z 11 349,8 mil. Kč na 16 264,7 mil. Kč.

V roce 2011 se zvýšil důchod z faktorů v zemědělství na celkovou roční pracovní jednotku (na 1 AWU), vyjádřený indikátorem A, oproti roku 2010 o 30,9 %. Deflátor (implicitní cenový index HDP v tržních cenách) v roce 2011 byl 101,7 %.

Hlavním důvodem výše uvedeného zvýšení byla vysoká sklizeň obilovin v roce 2011.

Obiloviny jsou nejdůležitějším produktem zemědělství v ČR, jejich podíl na produkci v roce 2011 činil 27,5 %. Objem produkce obilovin v cenách předchozího roku byl vyšší o 21,9 %, reálné výrobní ceny se zvýšily o 7,3 % a objem výroby obilovin v základních běžných cenách vzrostl o 30,7 %. Podobná situace byla u olejnin, kde se mírně zvýšil objem produkce v cenách předchozího roku (+2,7 %), ale došlo při značném nárůstu reálných výrobních cen (+25,8 %) k vysokému navýšení objemu výroby v základních běžných cenách o 29,2 %. Pro celkovou rostlinnou produkci roku 2011 byla průměrná reálná výrobní cena o 4,2 % vyšší než v roce 2010 a při navýšení objemu produkce v cenách předchozího roku (+16,3 %) celkově vzrostla reálná hodnota rostlinné výroby ve výrobních i základních cenách o 21,3 %.

U skotu, prasat a drůbeže došlo v roce 2011 k poklesu objemu produkce v cenách předchozího roku a u prasat a drůbeže i k poklesu reálné hodnoty ve výrobních i základních cenách. Naopak došlo ke zvýšení průměrné reálné výrobní ceny u skotu (+2,1 %), u prasat (+1,2 %) i drůbeže (+7,3 %). Mléko zaujímá významnou pozici v českém zemědělství. Objem produkce vyjádřený ve výrobních cenách předchozího roku byl v roce 2011 z důvodu zvýšení průměrné doживosti nad úroveň roku 2010 (+2,0 %), zvýšila se reálná cena (+10,7 %) a reálná hodnota produkce ve výrobních a základních cenách (+12,9 %). Reálná hodnota celkové živočišné produkce se ve výrobních i základních cenách byla vyšší o 4,4 %.

Objem produkce zemědělského odvětví (vyjádřený v cenách předchozího roku) vzrostl o 8,7 %, reálná hodnota produkce v základních cenách se zvýšila o 13,9 %, reálná výrobní cena vzrostla o 4,9 %.

Reálná hodnota mezispotřeby v základních cenách byla nad úrovní roku 2010 (+5,7 %). Jednotlivé vstupy a výstupy se odrazily na konečném výsledku hrubé přidané hodnoty v základních cenách, kde v roce 2011 došlo k nárůstu reálné hodnoty o 40,2 %.

Při meziročním nárůstu spotřeby fixního kapitálu v reálné hodnotě (+2,3 %) se čistá přidaná hodnota v základních cenách, vyjádřená v reálné hodnotě, zvýšila o 93,3 %. Při snížení ostatních daní na výrobu (-9,4 % v reálných hodnotách) a zvýšení ostatních dotací na výrobu (+1,0 %) došlo k nárůstu míry reálného zemědělského důchodu z faktorů, který je základem pro výpočet příjmového indikátoru A, o 27,7 %. Objem vstupu pracovní síly do zemědělství byl v roce 2011 oproti předchozímu roku nižší o 2,4 %.

V zemědělství ČR představují výdaje na náhrady zaměstnancům významnou položku. V roce 2010 byl jejich podíl na důchodu z faktorů 67,3 %, v roce 2011 to bylo 52,5 %. V roce 2011 byly náhrady zaměstnancům v reálné hodnotě o 0,3 % nižší než v roce 2010 a čistý provozní přebytek se zvýšil o 85,3 %. Podnikatelský důchod, vyjádřený indikátorem C, se zvýšil v roce 2011 v reálné hodnotě o 120,3 %. Indikátor B, který vyjadřuje vývoj v reálném podnikatelském důchodu na neplacenou roční pracovní jednotku, stoupl v roce 2011 o 122,4 %.